

Емериков умишљај, да Србију уступи Вукану, и да ова постане феудом мађарске круне, није испео за руком. Јер се 1203 године изроди раздор међу Емериком и братом му Андријом, те се тиме краљева пажња од српских ствари одврати.

На скоро после мађарског освајања упаде и бугарски цар Јован, пустошећи несрећну Србију, али га Мађари принудише на повратак.

Тако је дакле Србија, на неколико година после смрти великог државног оснивача Немање, дошла била готово до пропасти. Цветне провинције беху опустошене и осташе без народа, а велики жупан лишен своје власти, морао се којекуда потуцати, остављајући своју земљу туђем насиљу.

Од овога очајног стања спасао је земљу ауторитет цркве и изнова ју је подигао. Стеван видећи, да је земљу постигла невоља због раздора са његовим братом Вуканом, настао је око тога, да извор те несреће што пре угуши. У тој целии обратио се своме најмлађем брату, монаху Сави, и овај је 1208 године успео, да измири завађену браћу, и да поново утврди Стеваново господарство у ојаћеној земљи. Овај догађај, а још више Савина радња у корист источне цркве, силно је утицала на осећање народа српског, и много је допринела, да се источна вера дубоко и стално укорени на српској земљи.

По измирењу са својим братом, Вукана више и не помињу хроничари. Али се Стеван, или из честољубља, или пак утицајем своје друге жене, Латинке, опет зближавао Риму, молећи папу за краљевску титулу. Мађарски краљ Андрија 2, који се тада бавио у Палестини, није могао да спречи тај добар споразум између папе и српског великог жупана у толико мање, што је и сам папа велику важност на то полагао, надајући се, да ће на тај начин лакше угушити богумилство, које је све више јачало у Босни, у суседству Србије.

Папа дакле послуша Стеванову молбу и допусти, да га његов легат венча на престо године 1217. Стеван се назва "краљ Србије, Дукље, Травуније, Далмације и Хума". Од каквог су значаја били ови топографски називи, то смо већ казали у 2. одељку. Али се на скоро увери, да се народ због тога његовог дела од њега отпадио. Јамачно је источно свештенство доста допринело, да омрази краља, који помаже западну цркву и кога папин легат венчава за краља. Због опасности, која му све једнако прећаше од Угарске, могао је бити веома кобан овај раздор између краља и народа. У том свом опасном положају и опет се обрати Стеван своме брату Сави, кога је међутим (1221) у Никеји посветио за српског архиепископа источни патријарх Герман. Сава се вратио у Србију 1222 године, и пред великим народним сабором поново је венчао брата свога круном, коју му он сам донео беше као дар византијског цара. У овој прилици краљ је са сабором заједно гласно изговорио символ вере источне цркве, који му је архиепископ прочитао. Од тога тренутка Срби су сматрали Стевана за свога законитог краља, и назвали га "Првовенчани", а то је опет доказ, да се оно венчавање, што је извршено по папиној наредби, сматрало у Србији да не важи.

За тим је Сава остао у својој отаџбини, и основао је епископије, да би ојачао црквену власт. Сава је и у другом правцу вршио свој мирољубиви позив. Својим посредовањем код краља Андрије 2. успео је, те је отклонио напад, што је краљ против Србије спремао.